

**NAČRT UVEDBE EVRA
V REPUBLIKI SLOVENIJI**
Prva dopolnitev

Prva dopolnitev Načrta uvedbe evra ohranja strukturo Kazala iz Načrta. Na podlagi dosedanje razprave o pripravah na prevzem evra v to strukturo vnaša vsebinske dopolnitve dosedanjih stališč ter predstavlja nova. V Kazalu je dodano tudi novo poglavje Sektorske priprave.

Dopolnitve so vnesene v tista poglavja Načrta, ki so bila spremenjena. Dopolnitve tvorijo celoto skupaj z osnovnim Načrtom iz januarja 2005.

Datumi v gradivu so vezani na pogoj, da bosta Evropska Komisija in ECB v Konvergenčnem poročilu 2006 ocenili, da Republika Slovenija izpolnjuje kriterije za prevzem evra.

Kazalo

1. Splošni del	4
1.1. Alternativni scenariji uvedbe evra	4
1.2. Uvedba evra v Sloveniji	5
1.3. Odnosi z javnostjo	6
2. Pravni okvir	7
2.1. Pravne prilagoditve za uvedbo evra	7
2.1.1. Pravne prilagoditve na ravni EU	7
2.1.2. Pravne prilagoditve na nacionalni ravni	7
3. Merila dobre prakse, povezana z uvedbo evra	9
3.1. Nakupni in prodajni tečaji v predvstopnem obdobju	9
3.2. Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih	10
3.3. Pravila zaokroževanja	11
3.4. Pokojnine v decembru 2006	14
3.5. Nacionalna stran evrokovancev	15
3.6. Preddobave	16
3.7. Izobraževanje za prepoznavanje ponaredkov	18
4. Sektorske priprave	19
4.1. Banke	19
4.1.1. Plačilni promet	19
4.2. Kapitalski trg	21
4.2.1. Delnice	21
4.2.2. Dolžniški instrumenti	22
4.3. Javni sektor	25
4.3.1. Obračun davkov in davčne napovedi	25

1. Splošni del

1.1. Alternativni scenariji uvedbe evra

Države članice, ki so evro že uvedle, so to storile po enem samem, madridskem scenariju, s prehodnim obdobjem. Ime madridski je dobil po mestu, kjer je Evropski Svet sprejel odločitev o njem. Prehodno obdobje je tedaj narekovala zlasti okoliščina, da je bil evro najprej uveden kot knjižni denar in šele kasneje tudi v obliki bankovcev in kovancev. Prehodno obdobje je datumsko določalo čas za tiskanje evro bankovcev in kovanje evro kovancev ter za logistične priprave zamenjave gotovine. Začelo se je 1.1.1999 in končalo 31.12.2001. Države članice, ki bodo evro prevzemale se bodo lahko odločale med več različnimi scenariji.

Tudi v prihodnosti bodo lahko države članice uvedle po tradicionalnem madridskem scenariju, to je s "**prehodnim obdobjem**", le da ne bo datumsko določeno. Dolžina prehodnega obdobja se bo lahko med posameznimi državami članicami razlikovala, vendar naj ne bi bila daljša od treh let. V tem scenariju se v prehodnem obdobju v domačem plačilnem prometu uporabljata dve valuti – dotedanja nacionalna in evro.

Države članice se lahko odločijo za scenarij takojšnje uvedbe. Izraz v uporabi za ta scenarij je "**veliki pok**". Po tem scenariju bi prehodno obdobje trajalo samo eno "logično sekundo". Posledično sprejetje evra kot valute zadevne države in uvedba evro bankovcev in evro kovancev po tem scenariju potekata istočasno.

Nazadnje lahko države članice izberejo scenarij "**velikega poka z opuščanjem (phasing out)**". Ta scenarij predvideva takojšnjo uvedbo evra z možnostjo uporabe nacionalne valute v določenih pravnih instrumentih (računi, poslovne knjige,...) v omejenem obdobju, ki naj ne bi bilo daljše od enega leta. V tem scenariju se v domačem plačilnem prometu od uvedbe evra naprej uporablja samo ena valuta – evro.

Države članice, ki evro šele uvajajo, se same odločijo za enega izmed treh ponujenih scenarijev za uvedbo evra.

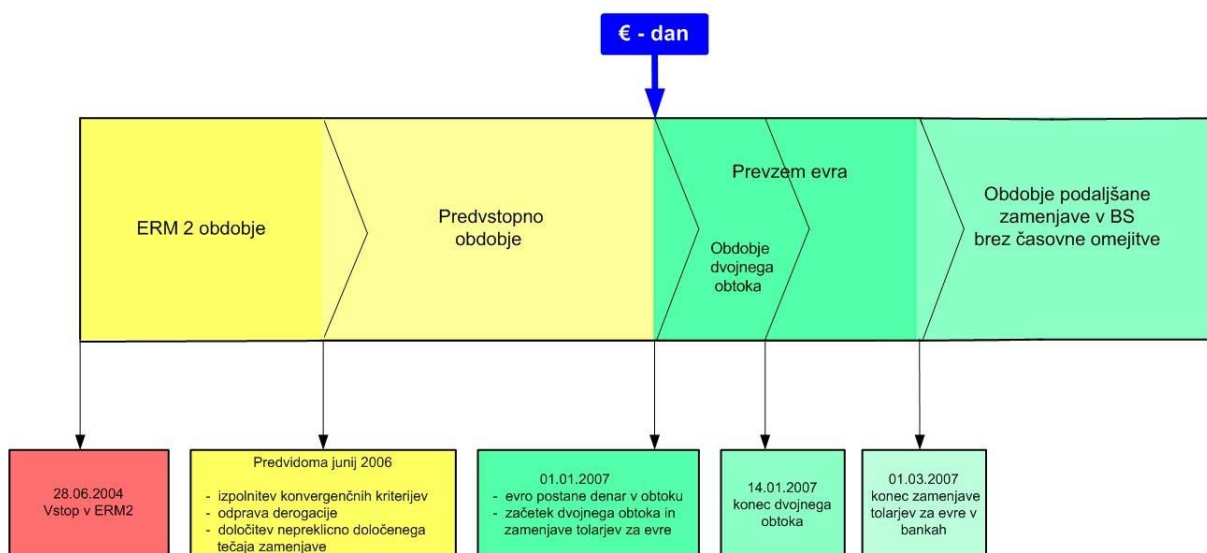
Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije sta se že ob sprejemu osnovnega Načrta za uvedbo evra (januar 2005) odločili, da je za Slovenijo najbolj primeren scenarij scenarij "velikega poka". To odločitev bo potrebno formalno potrditi ob odpravi derogacije in bo zapisana v Aneksu k spremenjeni Uredbi 974/98 ter objavljena v Uradnem listu EU.

1.2. Uvedba evra v Sloveniji

Načrt uvedbe evra je predvidel obdobje dvojnega obtoka v času od 1.1.2007 do 7.1.2007. Na podlagi razprav v okviru koordinacije na ravni Republike Slovenije, v katerih so predstavniki različnih institucij izrazili željo po podaljšanju obdobja dvojnega obtoka, se obdobje dvojnega obtoka podaljšuje za teden dni. Trajalo bo od 1.1.2007 do 14.1.2007. V tem obdobju se kot zakonito plačilno sredstvo uporabljajo tudi tolarski bankovci in kovanci. Morebitne razlike med vrednostjo, zaračunano za storitev ali blago in prejetim plačilom v tolarskih bankovcih ali kovancih v tem obdobju, blagajniki vračajo v evrih.

Načrt uvedbe evra je pogojno predvideval, da bo Konvergenčno poročilo objavljeno oktobra 2006. Dostopne informacije iz EU kažejo, da bi se to lahko zgodilo že ob polletju 2006. To je vneseno v novo časovnico.

ČASOVNICA AKTIVNOSTI PROJEKTA PREVZEM EVRA*

* vsi datumi so pogojni

1.3. Odnosi z javnostjo

Banka Slovenije in Vlada RS sta v maju 2005 potrdili skupno komunikacijsko strategijo v podporo uvedbi evra v obdobju 2005-2007 (najdete jo na: <http://www.uvi.gov.si/slo/urad/programi-porocila/strategija-evro.pdf>, ali <http://www.bsi.si/html/publikacije/evropa/Strategija%20evro.pdf>).

Strategija vključuje skupne komunikacijske aktivnosti vseh institucij, ki poleg Vlade RS in Banke Slovenije sodelujejo pri obveščanju javnosti (Združenje bank Slovenije, Gospodarska in Obrtna zbornica, Zveza potrošnikov Slovenije). V komunikacijski strategiji so natančneje določeni komunikacijski cilji, ključne ciljne skupine, skupne aktivnosti omenjenih institucij ter vsi izvajalci in partnerji kampanje.

Strategija je bila tudi osnova za podpis strateškega sporazuma z Evropsko komisijo, ki sta ga Vlada RS in Evropska komisija podpisali 8. novembra 2005 v Bruslju in določa oblike medsebojnega sodelovanja.

2. Pravni okvir

2.1. Pravne prilagoditve za uvedbo evra

2.1.1. Pravne prilagoditve na ravni EU

Ob pogodbi o ustanovitvi ES pravni okvir za uvedbo evra zlasti predstavljajo tudi tri uredbe EU¹:

- Uredba Sveta (ES) št. 974/98 o uvedbi evra
- Uredba Sveta (ES) št. 2866/98 o menjalnih razmerjih med evrom in valutami držav članic, ki sprejmejo evro
- Uredba Sveta (ES) št. 1103/97 o nekaterih določbah v zvezi z uvajanjem evra

Uredbe EU se v državah članicah uporabljajo neposredno in zavezujejo v celoti.

Uredba Sveta (ES) št. 1103/97 o nekaterih določbah v zvezi z uvajanjem evra se zaradi uvedbe evra v novih državah članicah ne bo spremenila.

Uredba Sveta (ES) št. 2866/98 o menjalnih razmerjih med evrom in valutami držav članic ureja menjalna razmerja med evrom in valuto države članice, ki evro uvaja. Ta uredba bo dopolnjena z nepreklicnim menjalnim razmerjem SIT/€ potem, ko bo Svet EU odpravil odstopanje za Slovenijo.

Uredba Sveta (ES) št. 974/98 o uvedbi evra je bila pred kratkim dopolnjena z možnimi scenariji prihodnjih prevzemanj evra.

2.1.2. Pravne prilagoditve na nacionalni ravni

Uvedba evra zahteva spremembo in prilagoditev določenih predpisov. Ministrstvo za finance je izdelalo seznam predpisov, ki zajema spremembe in dopolnitve veljavnih predpisov ter nove predpise.

Seznam sprememb in dopolnitev obstoječih predpisov zajema:

- 1) Zakon o Banki Slovenije (spremembe sledijo zahtevam pravne konvergenca iz Konvergenčnega poročila 2004),
- 2) Zakon o plačilnem prometu (spremembe zadevajo evro kot valuto domačega plačilnega prometa),
- 3) Zakon o davku na izplačane plače (spremembe zadevajo zveznost razredov, podvrženih obdavčitvi ob preračunu v evre),
- 4) Zakon o prekrških (spremembe zadevajo podlage za določanje prekrškov v evrih),
- 5) Zakon o finančnih zavarovanjih (spremembe zadevajo določitev finančnega premoženja, ki ga ESCB zahteva za zavarovanje kreditov, ki jih daje bankam),
- 6) Zakon o gospodarskih družbah² (spremembe zadevajo možnost uporabe kosovnih delnic v postopku prilagoditve delnic na poslovanje v evrih).

Seznam novih predpisov zajema:

- 7) Zakon o uvedbi evra (določa vsebino postopkov uvajanja evra, ki so v nacionalni pristojnosti),
- 8) Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih³ (zagotavlja za občana transparentno preračunavanje tolarških cen v evrske cene).

Pravne prilagoditve, ki so potreben pogoj za odpravo odstopanja s strani institucij EU se nanašajo na popolno usklajenost pravil za delovanje centralne banke s pravili Evrosistema in na ukrepe za

¹ Vsebina Uredb in njihovih dosedanjih dopolnitev je dosegljiva na internetnem naslovu <http://www.europa.eu.int/eur-lex/lex/Notice.do?val=227776:cs&lang=sl&list=227777:cs,227776:cs.&pos=2&page=1&nbl=4&pgs=10&hwor ds=&checktexte=checkbox&visu=-texte>

² Predlog je objavljen v Poročevalcu Državnega zbora št. 85/2005

³ Uradni list Republike Slovenije, št. 101/05

zavarovanje evra pred ponarejanjem. Spremembe Zakona o Banki Slovenije, ki upoštevajo pripombe iz Konvergenčnega poročila 2004, so pripravljene. Slovenija je aprila 2005 ratificirala tudi Ženevsko konvencijo o preprečevanju ponarejanja denarja iz leta 1921.⁴

Prehod na evro in jemanje tolarja iz obtoka bo urejal Zakon o uvedbi evra. Ta zakon bo tudi določil obdobje dvojnega obtoka in čas zamenjave tolarških bankovcev in tolarških kovancev v evre. Prav tako bo vseboval določila, ki se nanašajo na zamenjavo referenčne obrestne mere, na določanje srednjega tečaja Banke Slovenije, na konverzijo javnega dolga in opredelil pooblastila za bolj podrobna pravila za zaokroževanje preračunanih zneskov. Ta zakon bo tudi razveljavil Zakon o denarni enoti Republike Slovenije in Zakon o uporabi denarne enote Republike Slovenije. Zakon o uvedbi evra je v delovnem besedilu pripravljen.

Drugi zakoni in predpisi, ki praviloma vsebujejo tolarške zneske v kazenskih določbah, ali tolarški zneski predstavljajo mejo med pristojnostmi organov oziroma meje razredov, se zaradi same uvedbe evra ne bodo spreminjali. Za te predpise bo veljalo temeljno načelo iz Uredbe Sveta (ES) št. 974/98 o uvedbi evra, da se zneski v pravnih inštrumentih, ki so zapisani v nacionalni valuti, štejejo, da so zapisani v evrih, upoštevaje menjalno razmerje. V teh predpisih bodo novi evrski zneski določeni šele ob njihovi prvi spremembi in ne ob uvedbi evra. Tako na primer zaradi uvedbe evra ne bo potrebno spreminjati davčnih in carinskih predpisov. Ustrezne prilagoditve bo mogoče opraviti na podlagi zakona o uvedbi evra oziroma na podlagi podzakonskih aktov, izdanih na podlagi tega zakona.

⁴ Akt o ratifikaciji pravnega nasledstva je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 36/05, dodatek mednarodne pogodbe št. 5.

3. Merila dobre prakse, povezana z uvedbo evra

3.1. Nakupni in prodajni tečaji v predvstopnem obdobju

Načrt uvedbe evra je v predvstopnem obdobju (obdobju, ko bo znan nepreklicni menjalni tečaj, evro pa še ne bo uveden) predvideval ločeno prikazovanje tečaja tolarja glede na evro od stroškov zamenjave tolarjev za evro. To priporočilo je temeljilo na željeni uporabi nepreklicnega menjalnega tečaja pri menjavi vse od trenutka, ko bo določen.

To priporočilo se je v razpravi o njegovi implementaciji pokazalo za neustrezno. Banke stroške menjave tujih valut vključujejo v oblikovanje nakupnih in prodajnih tečajev, kar je podprto z ustreznimi računalniškimi aplikacijami. Spreminjanje te prakse v predvstopnem obdobju za evro bi zahtevalo posege v računalniške aplikacije z zelo kratkim rokom koristne uporabe, kar bi nerazumno zviševalo stroške priprav v bankah. Zato se to priporočilo ukinja.

Od določitve menjalnega razmerja do dejanskega prevzema bo **evro** še vedno tuja valuta, ki bo v tem obdobju še vedno predmet prodaje in nakupa, ne pa zamenjave. Posledično bodo banke evro podjetjem in občanom še vedno prodajale oziroma od njih kupovale za **tolar**, kar pomeni, da bodo še vedno obstajali nakupni in prodajni tečaji, ki pa so stvar poslovne politike vsake banke.

Banka Slovenije bo v času od določitve menjalnega razmerja med SIT in EUR do dejanskega prevzema EUR kot zakonitega plačilnega sredstva še vedno izračunavala in objavljala srednji tečaj za tuje valute.

3.2. Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih

Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih ureja obveznost informativnega dvojnega in dvojnega označevanja cen blaga in storitev, ki jih podjetja ponujajo potrošnikom v času uvajanja evra kot zakonitega plačilnega sredstva v Republiki Sloveniji. Namen informativnega dvojnega in dvojnega označevanja cen je omogočiti urejen prehod zamenjave denarne valute, postopno prilagajanje in pripravo potrošnikov na vrednotenje cen blaga in storitev v evrih ter s primerljivostjo cen preprečiti zvišanje inflacije zaradi uvedbe evra.

V obdobju do določitve nepreklicnega tečaja zamenjave se za preračunavanje cen uporablja centralni tečaj, ki je bil določen ob vstopu Republike Slovenije v ERM II (1 EUR = 239,640 SIT), v nadaljevanju pa tečaj zamenjave, ki ga določi Svet EU v skladu s členom 123(5) Pogodbe o ustanovitvi Evropske Skupnosti (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 7/04). Pričakujemo, da bo za tečaj zamenjave določen centralni tečaj.

Zakon o dvojnem označevanju cen v evrih in tolarjih je obveznost dvojnega označevanja cen v obdobju pred uvedbo evra omejil na označevanje cen in izdajanje računov pri blagu in storitvah, ki jih podjetja ponujajo potrošnikom. Kot potrošnik je v zakonu definirana fizična oseba, ki pridobiva in uporablja blago in storitve za namene izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti.

Zakon predvideva dolžnost podjetij dvojno označevati cene blaga in storitev v vseh pojavnih oblikah. Zakon določa tudi izjeme glede splošnih pravil na naslednjih področjih: (i) bencinske črpalke; (ii) katalogi; (iii) oddelki mesnice, ribarnice, delikatese in kruha; (iv) prodajni avtomati za blago in storitve; (v) prodaja knjig in drugih založniških izdelkov; (vi) iger na srečo; (vii) malih podjetij; (viii) podjetij, ki opravljajo dejavnost v skladu zakonom, ki ureja obrt; (ix) podjetij, ki ponujajo blago ali storitve za sklenitev pravnega posla, pri katerem se cene, vrednost terjatve ali obveznosti izkazujejo v evrih; (x) kmetje, ki neposredno prodajajo svoje blago končnemu potrošniku.

V primeru ponudbe bančnih storitev je zakonska obveznost dvojnega označevanja vezana na dva pogoja:

- da gre za prodajo bančne storitve potrošniku;
- da je potrošniku za prodano bančno storitev izdan račun (definicija računa je v zakonu o DDV).

Banke morajo zato dvojno označiti bančno tarifo ter tiste račune, ki jih potrošnikom izdajo posebej ob prodaji storitve. Dokumenti plačilnega prometa, izpiski o prometu in stanjih na osebnih računih in drugi dokumenti, na katerih se pojavljajo samo informacije o bančnih stroških, ne spadajo v kategorijo posebej izdanega računa potrošniku.

Prvotno stališče iz Načrta za uvedbo evra, ki je bankam nalagalo dvojno označevanje na teh dokumentih kot obveznost se z vsebino sprejetega zakona spreminja. Banke se o tem, ali bodo poleg bančne tarife in izdanih računov, na kar jih zavezuje Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih, dvojno označevanje uvedle tudi v druge dokumente, odločajo same, v skladu s svojo poslovno politiko.

Nadzor nad izvajanjem zakona opravlja Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

Zakon je objavljen v Uradnem listu RS št. 101 dne 11.11.2005 in je začel veljati 15. dan po objavi, t.j. 26. 11. 2005.

3.3. Pravila zaokroževanja

Vlada Republike Slovenije je v Načrtu uvedbe evra zadolžila Ministrstvo za finance in Ministrstvo za gospodarstvo, da pripravita pravila zaokroževanja tolarjev v evre. Glede na to, da pravila zaokroževanja nacionalnih zneskov v evrske in obratno določa Uredba sveta EU št. 1103/97 (v 4. in 5. členu), je Ministrstvo za gospodarstvo pripravilo nekatera izhodišča za zaokroževanje zneskov, ki jih omenjena Uredba ne zajema. Le ti se nanašajo na cene, ki zahtevajo večjo mero natančnosti oziroma imajo vrednost, ki je precej nižja od osnovne enote evra.

Enota mere valute držav evro območja je evro, ki je razdeljen na manjše enote, in sicer 100 centov. Najmanjša vrednostna enota, po prevzemu evra kot nacionalne valute, postane 1 cent, kar predstavlja tudi najmanjšo podenoto, ki se lahko uporablja pri poslovanju. Ravno zaradi tega mora zakonodajalec zagotoviti, da so zneski, ki jih je potrebno plačati ali knjižiti, zaokroženi na najbližji cent.

Pri zaokroževanju zneskov moramo biti pozorni, da je menjalno razmerje oziroma devizni tečaj določen kot en evro v razmerju z nacionalno valuto ter vsebuje šest značilnih števil (npr. 1 EUR = 239,640 SIT), ki se ne smejo skrajševati oziroma zaokroževati na manj decimalnih mest. Samo s tako določenim deviznim tečajem se lahko prične pretvorba zneskov v nacionalni valuti v evro. Ne smemo pa uporabljati inverzna menjalna razmerja, kjer je menjalni tečaj določen kot enota nacionalne valute izražena v evrih (npr. 1 SIT = 0,00417 EUR).

Pravila zaokroževanja določajo, da morajo biti denarni zneski, ki jih je potrebno plačati ali vknjižiti potem, ko je bil znesek zaokrožen v enote evra ali tolarja, zaokroženi na najbližji cent oziroma stotin. Če je rezultat preračunavanja znesek, ki je točno na sredini, se ta zaokroži navzgor.

Posebne težave pri zaokroževanju evrskih zneskov in zneskov v nacionalni valuti se lahko pojavijo pri cenah, ki imajo nižjo vrednost ali pri cenah, ki zahtevajo večjo mero natančnosti.

Cene, ki zahtevajo večjo mero natančnosti, so predvsem cene naftnih derivatov, plina, elektrike, mobilne in stacionarne telefonije, komunalne storitve in podobno. Nekateri primeri so predstavljeni v nadaljevanju.

Primeri zaokroževanja cen v Grčiji, Španiji in Portugalski

Grčija: 1 Eur = 340,750 Grd

Storitev	Enota mere	Zaokroževanje cene	Vmesni zneski
Mobilni telefon	impulz	Štiri decimalna mesta	Štiri decimalna mesta
Stacionarni telefon	impulz	Ni podatka	Dve decimalni mesti
Komunalne storitve - voda	m ³	Štiri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Elektrika	kWh	Štiri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Naftni derivati – kurilno olje za ogrevanje (račun)	liter	Pet decimalnih mest	Dve decimalni mesti

Španija: 1 Eur = 166,386 Esp

Storitev	Enota mere	Zaokroževanje cene	Vmesni zneski
Mobilni telefon	impulz	Štiri decimalna mesta	Štiri decimalna mesta
Stacionarni telefon	impulz	Štiri decimalna mesta	Štiri decimalna mesta
Komunalne storitve		Ni podatka	Ni podatka
Elektrika	kWh	Šest decimalnih mest	Dve decimalni mesti
Naftni derivati – kurilno olje za ogrevanje (račun)	liter	Ni podatka	Ni podatka

Portugalska: 1 Eur = 240,482 Pte

Storitev	Enota mere	Zaokroževanje cene	Vmesni zneski
Mobilni telefon	impulz	Dve decimalni mesti	Dve decimalni mesti
Stacionarni telefon	impulz	Tri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Komunalne storitve - voda	m ³	Štiri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Elektrika	kWh	Štiri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Naftni derivati – kurilno olje za ogrevanje (račun)	liter	Šest decimalnih mest	Dve decimalni mesti

Na podlagi izkušenj držav, ki so prve prevzele evro, in na podlagi preračunov, ob katerih se je pri zaokroževanju upoštevalo različno število decimalnih mest, za Slovenijo, pri občutljivih cenah, priporočamo naslednja pravila zaokroževanja:

- Pri izračunu cen iz tolarjev v evre, pri katerih se zahteva večja mera natančnosti oziroma imajo cene nižjo vrednost in so občutljive na vsako najmanjšo spremembo pri zaokroževanju, količine pa predstavljajo pomemben element v prihodkih podjetja ter stroških za potrošnika, se zaokrožijo cene na ne manj kot štiri decimalna mesta.

Denarni zneski, pridobljeni iz teh cen, ki jih je potrebno plačati ali vknjižiti, se zaokrožijo na najbližji cent oziroma stotin.

V nobenem primeru se denarni znesek za plačilo, likvidacijo ali knjiženje kot končni poračun ne sme spremeniti kot posledica zaokrožitve, ki so se izvedle pri vmesnih operacijah. Pri tem se z vmesnimi operacijami razume operacije, pri katerih takojšnji cilj operacije ni plačilo ali knjiženje kot končni poračun odgovarjajočega denarnega zneska.

Pri oblikovanju cen je potrebno spoštovati veljavno pravno načelo, da uvedba nove valute ne vpliva na kontinuiteto pogodb in drugih pravnih instrumentov, kar pomeni, da se cene v novi valuti ne smejo razlikovati od cen v nacionalni valuti. Kontinuiteta pogodb se mora upoštevati tudi pri zaokroževanju, kar pomeni, da je dovoljena uporaba več decimalnih mest od predpisanih, kjer je to potrebno.

Predlogi za nekatere storitve in blago:

Storitev	Enota mere	Zaokroževanje cene	Vmesni zneski
Mobilni telefon	impulz	Štiri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Stacionarni telefon	impulz	Štiri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Komunalne storitve - voda	m ³	Štiri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Elektrika	kWh	Štiri decimalna mesta	Dve decimalni mesti
Naftni derivati – kurilno olje za ogrevanje (račun)	liter	Tri decimalna mesta	Dve decimalni mesti

3.4. Pokojnine v decembru 2006

Načrt uvedbe evra je predvideval, da MF, BS, ZPIZ in ZBS proučijo možnost izplačevanja pokojnin v decembru 2006 v evrih še pred uvedbo evra.

Na skupnem sestanku med predstavniki MF, BS, ZBS in ZPIZ je bilo ugotovljeno, da bi izplačevanje pokojnin v evrih pred njegovo uvedbo lahko privedlo do težje obvladljivih praktičnih posledic. Zato je bilo ugotovljeno, da je najprimernejša rešitev za razpršeno uporabo gotovine v dneh pred uvedbo evra, da je izplačilo opravljeno v tolarjih nekaj dni pred dnevom običajnega izplačila.

Na skupnem sestanku med predstavniki Ministrstva za finance, Banke Slovenije, Združenjem bank Slovenije in Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je bilo dogovorjeno, da se pokojnine v decembru 2006, namesto 29. izplačajo 22. decembra, in to v tolarjih.

Ministrstvo za finance se s predčasnim izplačilom pokojnin v mesecu decembru 2006 strinja.

3.6. Preddobave

Preddobava evrokovancev bankam se bo začela 01.09.2006, evrobankovcev pa predvidoma 11.12.2006. Banke bodo začele evrokovance dobavljati trgovcem s 01.12.2006, evrobankovce pa z 11.12.2006. Trgovci in prodajalci bodo v okviru preddobave dobili tudi vnaprej pripravljene pakete kovancev z ustrezno strukturo apoenov za začetno blagajniško poslovanje.

Preglednica 1: Dobava evrogotovine

	EVROKOVANCI			EVROBANKOVCI		
	Nabava evrokovancev	Preddobava evrokovancev	Pred-preddobava evrokovancev	Nabava evrobankovcev	Preddobava evrobankovcev	Pred-preddobava evrobankovcev
Količina	238 mio kosov	155 mio kosov		94,5 mio kosov	42,3 mio kosov	
Teža	1.170 ton	751 ton		73 ton	32,4 tone	
Začetek	16.08.06	01.09.06	01.12.06	14.11.06	11.12.06	11.12.06

Banka Slovenija bo v okviru preddobave oskrbela poslovne banke, večje poslovalnice poslovnih bank in večje uporabnike gotovine (večje trgovce na drobno pa po posebnem dogovoru).

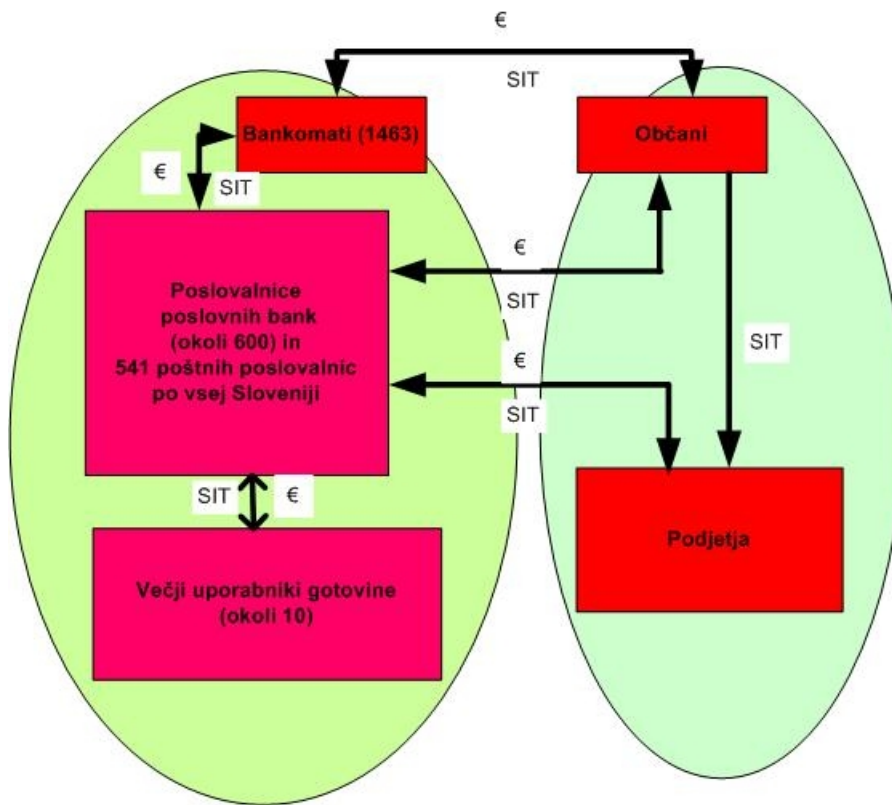
V okviru preddobave bodo banke dobile tudi začetne pakete za fizične osebe (predvideno je 150.000 začetnih paketov; po 44 kosov kovancev, v vrednosti 12,52 EUR), ki jih bodo občani lahko kupili že pred prevzemom evra. Prodaja začetnih paketov se bo pričela 15.12.2006. Poleg začetnih paketov evrogotovine BS načrtuje tudi dobavo setov evrokovancev z nacionalno stranjo. Predvidenih je 30.000 setov evrokovancev - predvsem za numizmatike.

Od 01.01.2007 dalje se bo prebivalstvo lahko oskrbelo z evrogotovino na naslednje načine:

- v poslovnih bankah, kjer bo potekala brezplačna menjava tolarske gotovine za evrogotovino vse do 1.3.2007;
- preko bankomatov, ki bodo od 01.01.2007 izplačevali le evrobankovce, apoena za 10 in 20 evrov;
- v Banki Slovenije, ki bo brezplačno menjala tolarske bankovce po 1.3.2007 brez časovne omejitve, tolarske kovance pa do 31.12.2016.

Ob plačevanju s tolarsko gotovino v trgovini na drobno v obdobju dvojnega obtoka bodo blagajniki razliko med vrednostjo, zaračunano za storitev ali blago, in izročnim zneskom tolarske gotovine vračali v evrih.

Slika: Scenarij zamenjave pri prebivalstvu in podjetjih

3.7. Izobraževanje za prepoznavanje ponaredkov

V skladu s priporočili Evropske centralne banke in Evropske komisije za zaščito evra pred ponarejanjem (Uredba Sveta (EU) št. 1338/2001), je Nacionalni center za ponaredke pri Banki Slovenije v letu 2005 začel z usposabljanjem blagajnikov, ki poslujejo z evro gotovino.

Nacionalni center za ponaredke je v prvi polovici leta 2005 pripravil program usposabljanja, učno gradivo in gradivo za preizkus znanja. Gradivo, ki ga prejmejo udeleženci predavanj na zgoščenci, je izdala Banka Slovenije v 2.000 izvodih. Vsebuje tekstovni del, kjer je predstavljena zgodovina ponarejanja, obveznosti uporabnikov ob odkritih ponaredkih, mednarodne obveznosti, ki jih ima Slovenija na področju odkrivanja in preprečevanja ponarejanja in opis ter pristojnosti posamezne organizacije ali organa s področja boja proti ponarejanju gotovine. Gradivo zaokrožuje podrobne predstavitve pristnih in ponarejenih evrobankovcev in evrokovancev ter slovenskih tolarjev.

V letu 2005 je bilo organiziranih 46 predavanj, ki jih je obiskalo 798 udeležencev. Po predavanjih so udeleženci opravili tudi preizkus znanja.

V letu 2006 bo Nacionalni center za ponaredke nadaljeval z usposabljanjem za prepoznavanje ponaredkov evrskih bankovcev in kovancev. Usposabljanje bo zajelo predvsem trgovce in obrtnike. Nacionalni center za ponaredke bo sodeloval tudi v informacijski kampanji o prepoznavanju in preverjanju pristnosti evro gotovine.

4. Sektorske priprave

4.1. Banke

4.1.1. Plačilni promet

Prehod na plačevanje z evri v državi bo posegel na področje gotovinskega kot tudi negotovinskega načina izvajanja plačil.

Dvigovanje evro gotovine in plačevanje z njo

Ko bodo 3.1.2007 banke odprle poslovne enote za svoje stranke, bodo izplačevale gotovino in prejemale vplačila na račune strank v evrih (pologe na račune bodo prejemale tudi še v tolarjih do 14.1.2007) ter zamenjevale tolarško gotovino za evre. Že pred tem pa bodo ljudje lahko v času novoletnih praznikov 1.1. in 2.1.2007 dvigovati evro gotovino s svojih računov na bankomatih. Zato bodo banke skupaj z Bankartom (podjetjem, ki nudi podporo za delovanje mreže približno 1450 bankomatov v Sloveniji) v drugi polovici leta 2006 izvajale prilagoditve programske opreme in kaset za bankovce, da bo možno dvigovanje tolarških bankovcev do vključno 31.12.2006, od 1.1.2007 dalje pa evro bankovce po 10 € oz. 20 €. V trenutnem okvirnem planu prehoda na evro gotovino na področju bankomatov je predvideno, da bo delovanje bankomatov prekinjeno v času od 21. ure 31.12.2006 do nekaj minut čez polnoč 1.1.2007 in da bo kmalu po polnoči 1.1.2007 delovalo od 60% do 70% vseh bankomatov. Seznam bankomatov s časovno opredeljenim zaporedjem, od kdaj naprej bodo na voljo za dvig gotovine v evrih, bo vnaprej objavljen in dostopen javnosti.

Od 1.1.2007 do 14.1.2007 bo še mogoče plačevati z gotovino v SIT, ne bo pa dovoljeno izplačevanje tolarške gotovine. Tolarško gotovino bo banka sprejela, plačilo oz. nakazilo pa izvedla v evrih, saj bo negotovinski promet po 1.1.2007 potekal izključno le v evrih. Prav tako bo banka na željo stranke zamenjala tolarško gotovino v evre, vendar le do 1.3.2007, po tem datumu pa bo mogoče brezplačno zamenjati tolarje v evre le v Banki Slovenije.

Sprememba v plačilnih instrumentih

V zvezi z negotovinskim plačevanjem v evrih potekajo priprave predvsem na prilagoditvi nekaterih plačilnih instrumentov, na preračunu stanj na računih komitentov in prilagoditvi tehnološke podpore za obdelavo negotovinskih transakcij v evro valuti.

Od 1.1.2007 dalje bodo v veljavi novi plačilni instrumenti za plačevanje, in sicer plačilni nalog (BN 02), posebna položnica in posebna nakaznica. Obrazci se bodo ločili od sedanjih v barvi (vizualno razlikovanje) in bodo prilagojeni mednarodnim standardom, ki veljajo za plačilne instrumente.

Banke bodo poskrbele, da bodo novi obrazci za plačilni nalog pravočasno na razpolago za plačevanje v evrih. Za izdajo posebnih položnic za plačevanje storitev v evrih pa bodo poskrbeli izdajatelji posebnih položnic (npr. podjetja, ki izstavljajo račune in posebne položnice za storitve), da bodo lahko plačniki poravnali obveznosti od 1.1.2007 dalje z novimi posebnimi položnicami.

Sprememba stanja na računih komitentov bank

Stanja na transakcijskih računih v tolarjih bodo banke preračunale v evre z dnem 1.1.2007 in od tega dne bo plačevanje z računov potekalo le v evro valuti.

Posebnosti pri različnih načinih plačevanja

Plačevanje s karticami (bančnimi ali kreditnimi) bo od 1.1.2007 potekalo le v evrih. POS terminali pri trgoveih in v storitveni dejavnosti bodo v predpripravah nadgrajeni tako, da bodo transakcije do polnoči izvedene v SIT, po polnoči s krajšo prekinitvijo pa v evrih. Račun plačnika bo obremenjen v SIT za transakcije, ki bodo prispele in obdelane do 26.12.2006, kasneje pa v evrih.

Na bančnih okencih bodo lahko stranke od 3.1.2007 do 14.1.2007 plačevale v gotovini v SIT ali v evrih, od vključno 15.1.2007 dalje pa le z evro gotovino. Za negotovinsko plačevanje z obremenitvijo računa pa bodo stranke plačevale od 3.1.2007 samo v evro valuti. Seveda pa bodo lahko tolarske bankovce in kovance predhodno zamenjevale v evre še do 1.3.2007. **Plačilni nalog**, s katerim bodo stranke izvedle plačilo z obremenitvijo računa, bo od 1.1.2007 v novi obliki in barvi, znesek plačila oz. obremenitve računa bo v evrih.

Posebna položnica, ki bo v uporabi po 1.1.2007 za plačevanje v evrih, se bo od položnice za plačevanje v SIT, ki jo uporabljamo danes, razlikovala v barvi in v nekoliko spremenjeni razporeditvi podatkov, standard za vrstico za strojni zajem podatkov pa bo ostal nespremenjen. Pri plačevanju s posebno položnico na bančnem okencu bo stranka lahko od 1.1.2007 do 14.1.2007 plačala obveznosti na osnovi položnic, izdanih v evrih, v tolarski ali evro gotovini, od vključno 15.1.2007 dalje pa le še v evrih.

Položnic, ki bodo izdane v SIT, po 1.1.2007 na bančnih okencih ni mogoče obdelati samo s strojnimi zajemom podatkov. Bančni referent bo moral zajete podatke s položnice ročno dopolniti z zneskom v evrih, saj bo negotovinski plačilni promet po 1.1.2007 potekal le še v evrih. V primeru, da zakon ne bo uredil drugače, so možna naslednja zaporedja ravnanj:

- Priporočljivo je, da izdajatelji položnic zagotovijo zneske za plačilo na posebnih položnicah, izdanih v SIT, tudi v EUR in sicer natisnjene nad zneski v SIT. Banke tako opremljene posebne položnice sprejmejo v plačilo in po strojno včitanih zneskih v SIT ročno vnesejo znesek v EUR kot popravek. Veliki izdajatelji položnic so zainteresirani, da bodo plačila za storitve tekoče prihajala na njihove račune in da bo mogoče terjatve avtomatsko zapirati s prejetimi plačili; predpogoj za to je ujemanje plačanega zneska z zneskom terjatve v evidencah izdajatelja posebnih položnic.
- Če na stari SIT posebni položnici ni natisnjene zneska v EUR, lahko plačnik sam iz priloženega računa prepiše podatek o EUR znesku kar na "stari" SIT posebno položnico in jo podpisano predloži banki v plačilo. Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih v 10.členu v četrtem odstavku določa, da *'če podjetje za plačilo blaga ali storitev posluje prek položnic, mora biti končni znesek naveden v obeh valutah samo na računu, znesek na položnici pa je lahko naveden samo v vodilni valuti'*. Ta določba zavezuje izdajatelje posebnih položnic, da na priloženem računu navedejo poleg tolarskega zneska (na katerega glasi posebna položnica) še protivrčnost v EUR. S tem je plačniku neposredno zagotovljen tudi znesek obveznosti, ki jo plačuje, v EUR.
- Če na "stari" SIT položnici ni navedenega zneska v EUR, se preračun zneska izvede na bančnem okencu, pri tem pa plačnik kot nalogodajalec s podpisom potrdi pravilnost preračunanega zneska. Po ZPlaP mora nalog za plačilo obvezno obsegati tudi denarni znesek plačila in valuto, da ga je izvajalec plačilnega prometa zavezan sprejeti.

Na osnovi **posebne nakaznice** bo banka po 1.1.2007 izplačala stranki le evro gotovino. Posebna nakaznica za izplačilo evrov po 1.1.2007 bo izdana na novem obrazcu in v evro valuti.

Plačevanje z elektronsko banko bo do 29.12.2006 do ure, ki jo bodo objavile banke, potekalo v SIT, od tedaj naprej pa bo plačevanje potekalo le v evro valuti s tem, da bodo za transakcije, ki bodo nastale 30.12. in 31.12.2006 knjižene v banki z datumom valute 1.1.2007. Banke bodo datum in uro, od kdaj naprej bo plačevanje z elektronsko banko potekalo v evrih, objavile vnaprej.

Poslovanje v bankah v dneh prehoda na evro

Zadnji delovni dan poslovanja v bankah (bančno okence, elektronska banka, telefonska banka) v tolarjih bo v petek 29.12.2006 (uro zapiranja poslovanja bodo objavile banke). Banke bodo vsa prejeta plačila v SIT obdelale na ta dan. V dneh od 30.12.2006 do 2.1.2007 banke ne bodo poslovale za stranke, bodo pa pripravile celotno okolje tako, da bodo na prvi delovni dan 3.1.2007 prejemale in obdelale gotovinska in negotovinska plačila v evrih, gotovinska vplačila oz. nakazila pa sprejemale tudi v SIT do vključno 14.1.2007. Od tega dne dalje plačevanje s tolarsko gotovino ne bo več mogoče, bo pa mogoče v bankah zamenjati tolarsko gotovino v evro valuto do 1.3.2007 (po tem datumu pa v Banki Slovenije).

4.2. Kapitalski trg

4.2.1. Delnice

Kapitalske družbe bodo morale prilagoditi svoj osnovni kapital, delniške družbe (d.d.) oz. družbe z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) pa tudi nominalne vrednosti delnic oz. osnovne vložke novi nominaciji, ki bo v obstoječih okvirih zahtevala tudi redenominacijo. V skladu z mednarodno uveljavljenim pristopom bo Slovenija za lažjo izvedbo prehoda na evro uvedla tudi kosovne delnice, pri katerih posebna redenominacija ne bo potrebna.

Izvedbo potrebnih prilagoditev kapitalskih družb na evro bo določil krovni-sistemski zakon na področju gospodarstva – Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), ki je v parlamentarnem postopku. ZGD-1 najprej alternativno uvaja novo koncepcijo nepravih delnic brez nominalnega zneska – kosovne delnice, ki predstavljajo svetovno uveljavljen in ob izvedbi denominacije zelo dobrodošel sistem delnic. Delnica brez nominalnega zneska se ne glasi na znesek ali kvoto, s čimer se prepreči, da bi sprememba osnovnega kapitala s spremembo števila delnic izražala nepravilnost (zneska ali kvote) že izdanih delniških listin. Družbam je tako ponujena možnost, da se uvedbi nove denarne enote prilagodijo na eleganten način in brez stroškov ali večjih kapitalskih sprememb. Če se namreč delnice ne glasijo več na nominalne zneske, bosta tudi njihova sprememba in zgleditev nepotrebni. Ob prehodu na evro je to pot v primerljivih državah ubral pretežni del d.d., saj kosovna delnica omogoča tudi lažjo izvajanje transakcij z osnovnim kapitalom brez izdaje novih delnic.

ZGD-1 nadalje uvaja nominalne označbe delniških institutov, ki v evrski nominaciji označujejo nadnacionalno obvezo (minimalni osnovni kapital d.d.) ali standard (koncept 1€ delnice oz. najmanjšega pripadajočega zneska). Ob tem se podajajo še evrske nominacije pragov, zneskov, glob ipd. v celotnem besedilu zakona, vendar na način, ki do dneva uvedbe evra dosledno upošteva kot valuto Republike Slovenije tolar. S tem se omogoča lažja uporaba zaokroženih zneskov v obeh nominacijah.

Po primerjalno-pravnih izkušnjah članic EMU lahko d.d. prehod na evro izvedejo na dva načina: s preračunom nominalnega zneska delnic ter zneska osnovnega kapitala v evro ali z vpeljavo kosovnih delnic. V skladu z ZGD-1 bodo družbe same na skupščini izbirale svoj način prehoda na evro. V primeru izbire ohranitve nominalne delniške koncepcije sledijo metodi preračuna, vendar bodo v izogib zaokroženim zneskom lahko družbe izvedle ustrezno povečanje ali zmanjšanje osnovnega kapitala tako, da bodo nominalne zneske delnic zaokrožile na najbližji višji ali nižji cel evro, ali na novo razporedile delnice. ZGD-1 torej določa metodo (pravilen način) preračuna nominalnih delnic in osnovnega kapitala (načelo od spodaj navzgor), ki je (zneskovno) informativnega značaja, in še posebej poudarja načelo ohranitve vseh medsebojnih razmerij med pravicami in razmerji, povezanimi z delnicami, ki bi ob zaokrožitvah lahko bile ogrožene. Najprej se torej po tečaju zamenjave preračuna nominalne zneske vseh delnic d.d. in se jih zaokroži na ustrezen način na dve decimalni mesti, seštevek teh preračunov pa predstavlja novo izražen osnovni kapital v evrih. Vse razlike, ki so posledica morebitnega zaokroževanja, se ustrezno prenesejo ali pokrijejo ter identificirajo v okviru kapitalskih rezerv v določenem zaporedju notranje členitve te bilančne postavke. D.d. se določa tudi ustrezna zaokrožitev (nominalnih zneskov delnic na ustrezen cel evro) izvedbe nominacije v okviru skupščinskega odločanja.

Ker se bo postopek prehoda na evro v Sloveniji izvajal po scenariju »velikega poka«, družbe ne bodo imele na razpolago prehodnega obdobja preteklih pristopnic EMU (3 leta). ZGD-1 se zato usmerja v to, da bi lahko družbe izvedle ukrepe za prehod na evro že v okviru redne letne skupščine v poslovnem letu 2006. Družbam, ki so bile ustanovljene ali so vložile predlog za ustanovitev pred dnem uvedbe evra, predlagatelj omogoča še nadaljnjo veljavnost zneskov nominalnih delnic in osnovnega kapitala v tolarjih do ustrezne uskladitve. Družbe, ki želijo ohraniti nominalni koncept delnic, bodo lahko od trenutka, ko bo določen tečaj zamenjave, oblikovale ustrezne skupščinske sklepe, ki bodo tolarske zneske delnic z nominalnim zneskom in osnovnega kapitala uskladile z zneski v evrih, kot jih določa ta zakon. Vendar pa bo te skupščinske sklepe mogoče vpisati šele z dnem uvedbe evra (sklepi na

zalogo) in z usklajenimi statutarnimi določbami. Družbe, ki bodo želele uvesti kosovne delnice, bodo to lahko storile že pred trenutkom, ko bo znan tečaj zamenjave. Sama uvedba kosovnih delnic namreč ne posega v nominalna razmerja ali določbe. Obenem pa bo lahko skupščina pooblastila upravni odbor ali nadzorni svet, da sam z dnem uvedbe evra izvede preračun osnovnega kapitala, ob upoštevanju tečaja zamenjave in z zamenjavo tolarskih zneskov z zneski v evrih izvede manjši »redakcijski« poseg v statutarne določbe, ki opredeljujejo znesek osnovnega kapitala družbe. Po dnevu uvedbe evra bodo družbe, ki prehoda na evro še niso izvedle, soočene s t.i. blokado registra, ki jim bo omogočila spremembo vpisa registrskih podatkov o osnovnem kapitalu samo, če bodo istočasno s kapitalsko spremembo izvedli tudi ustrezno prilagoditev na evro.

Ob tem zakon podaja še vrsto postopkovnih ukrepov, ki bodo družbam omogočali lažjo izvedbo skupščine oz. sprejem skupščinskih sklepov, povezanih z uvedbo evra (uvedba nižjega kvoruma za glasovanje, ni zahteve za pripravo notarsko overjenega čistopisa statuta niti posebnih objav, podaljšanje roka izvedbe rednih letnih skupščin družbe v poslovnem letu 2006 ipd.). S tem se še poudarja interes, da družbe čimprej izvedejo vse potrebne ukrepe za prehod na evro. Ker bo prehod na evro terjal tudi nujno zamenjavo vseh materializiranih vrednostnih papirjev, se ob prehodu na evro tako z izdajo kosovnih delnic kot delnic z nominalnim zneskom predlaga izvedba popolne dematerializacije vseh delnic, kar bo omogočalo v prihodnosti večjo transparentnost, stroškovno ustreznost in regulativno enovitost teh vrednostnih papirjev, ki jo države članice EU že poznajo.

Analogno določbam o d.d. ZGD-1 opredeljuje tudi režim prehoda na evro za d.o.o., vendar na enovit in kogenten način. Metoda preračuna osnovnih vložkov in osnovnega kapitala je zasnovana od zgoraj navzdol in sicer: d.o.o. bo najprej svoj osnovni kapital v tolarjih po tečaju zamenjave preračunala v evre. Pridobljeni znesek bo delila s sto in ga nato na ustrezen način zaokrožila na dve decimalni mesti. S tem zneskom bo nadalje pomnožila deleže posameznih družbenikov (v odstotku izražene poslovne deleže), s čimer bo pridobila osnovne vloške družbenikov v evrih. Seštevek teh zneskov vseh družbenikov bo izražal vrednost osnovnega kapitala v evrih. Ostale določbe smiselno sledijo ureditvi prehoda na evro za d.d.

Končni časovni termin uskladitve kapitalskih struktur družb z evrom je dve leti od dneva uvedbe evra. Ob blokadi registra bodo torej družbe in odgovorne osebe, ki tega v roku, ki vključuje dve oz. tri redne letne skupščine, ne bodo izvedle, sankcionirane za vsako nadaljnje leto neusklajenosti.

4.2.2. Dolžniški instrumenti

Osnovna priporočena metoda redenominacije dolžniških instrumentov je metoda od spodaj navzgor po posameznem instrumentu. Pri izbrani metodi gre za konverzijo posamezne obveznice v evro, upoštevajoč fiksno razmerje z zaokroževanjem na najbližji cent.

Skupna vrednost izdaje vrednostnega papirja v evrih je zmnožek vrednosti posamezne obveznice v evrih in števila izdanih obveznic. Morebitna razlika med tako dobljeno izdajo v evrih in direktno pretvorbo celotne vrednosti izdaje v evro zaradi zaokroževanja na eno obveznico se prilagodi na ravni izdajatelja.

Ker se na trgu pojavlja več vrst dolžniških instrumentov z nekoliko različnimi tehničnimi značilnostmi, je pristop redenominacije posameznih trgov opisan v nadaljevanju. Informacije o TOM klavzuli bo še naprej objavljala SURS. Opis temelji na dolžniških instrumentih, ki jih je izdala oz. jih izdaja država.

Nespremenljivi

Gre za vrednostne papirje, ki so izdani v apoenih, nominiranih v SIT, obrestujejo pa se po fiksni obrestni meri. Nominalna vrednost obveznice se izplača v enkratnem znesku na datum dospelja obveznice. Po stanju na dan 30.11.2005 je v portfelju deset tolarskih obveznic s fiksno obrestno mero

(RS44, RS51, RS52, RS54, RS55, RS56, RS57, RS58, RS59 in RS60), na dan konverzije pa bi imeli v portfelju devet tolarskih obveznic s fiksno obrestno mero.

Na dan konverzije, po načelu redenominacije, opisanem v uvodu, ugotovimo vrednost posamezne obveznice v evrih, ki nam od 1.1.2007 predstavlja novo nominalno vrednost obveznice.

V skladu s prospekti navedenih obveznic se obresti obračunavajo od nominalne vrednosti obveznic. Tudi obresti za obdobje, ki je krajše od obrestovalnega obdobja, se v skladu s formulo, navedeno v prospektih, računajo od nominalne vrednosti obveznice.

Glede na navedeno se po 1.1.2007 vse obresti iz navedenih obveznic ob dospelosti izračunavajo iz nove nominalne vrednosti obveznice v evrih.

Indeksirani

Gre za obveznice izdane zaradi sanacije bank in hranilnic oziroma zaradi zamenjave navedenih obveznic za nove obveznice RS. Po stanju na dan 30.11.2005 so take obveznice štiri (RS10, RS46, RS47 in RS15U), nobena pa ne dospe v plačilo pred 1.1.2007.

Pri teh inštrumentih se nominalna vrednost obveznice tekoče valorizira z vsakokrat veljavno letno ali mesečno temeljno obrestno mero. Valorizacija se obračuna na konformni način. Obrestna mera pri navedenih inštrumentih je fiksna.

Glavnica obveznice se izplača v enkratnem znesku v revalorizirani vrednosti na dan dospelja obveznice, razen v primeru obveznice RS10, pri kateri se glavnica izplačuje v letnih obrokih. Posamezen obrok plačila glavnice je pri obveznici RS10 določen v deležih od revalorizirane glavnice na dan dospelosti glavnice obveznice.

Obresti od obveznic RS10 in RS15U se obračunavajo na konformni način od glavnice, ki se tekoče revalorizira s stopnjo enako vsakokrat veljavni temeljni obrestni meri. Obresti od obveznic RS46 in RS47 se obračunavajo od revalorizirane vrednosti glavnice na linearni način.

Prospekti navedenih obveznic vsebujejo določilo o nezmožnosti ugotovitve TOM, v skladu s katerim se v primeru, da 7 delovnih dni pred dospelostjo plačila obresti zaradi pomanjkanja podatkov, spremembe predpisov ali iz drugih razlogov ni mogoče ugotoviti višine TOM za posamezno obdobje, šteje, da je TOM v takšnem obdobju enaka kot TOM v zadnjem obdobju pred takšnim obdobjem, za katerega je TOM še možno ugotoviti.

V primeru indeksiranih vrednostnih papirjev ugotovimo na dan konverzije valorizirano vrednost posamezne obveznice v tolarjih, ki je enaka valorizirani vrednosti posamezne obveznice konec dne 31.12.2006. Po načelu redenominacije, opisanem v uvodu, preračunamo tolarsko valorizirano vrednost posamezne obveznice v evre, v primeru obveznic RS46 in RS47 pa preračunano v evre tudi tolarsko nominalno vrednost obveznice. Te nove vrednosti nam predstavljajo izhodišče za izračun obresti in glavnice, ki dospejo v plačilo po 31.12.2006, v skladu s prospekti navedenih obveznic.

Spremenljivi

V skladu s Programi financiranja državnega proračuna Republike Slovenije za leti 2001 in 2002, so bili zaradi postopnega prehoda na nominalizem, izdane obveznice z variabilno obrestno mero, ki jo sestavlja vsakokrat veljavna (letna) temeljna obrestna mera, kateri se prišteje stalna marža.

V letih 2001 in 2002 so bile tako izdane 3 in 5 letne tolarsko nominirane obveznice s spremenljivo obrestno mero, ki je v prospektih teh obveznic definirana kot spremenljiva obrestna mera, enaka vsoti vsakokratne veljavne temeljne obrestne mere in določenega fiksne števila odstotnih točk (TOM + x

%) letno. Pri tako definirani spremenljivi obrestni meri torej ne gre za indeksacijo s temeljno obrestno mero, temveč ima ta funkcijo spremenljive obrestne mere (EURIBOR + marža).

Po stanju na dan 30.11.2005 je neodplačanih še devet obveznic s spremenljivo obrestno mero (TOM + x %). Do uvedbe evra bo večina teh obveznic odplačana, vendar kljub temu ostanejo na dan 1.1.2007 neodplačane še tri obveznice s tako definirano spremenljivo obrestno mero (RS21, RS31 in RS39).

Na dan konverzije, po načelu redenominacije, opisanem v uvodu, ugotovimo vrednost posamezne obveznice v evrih, ki nam od 1.1.2007 predstavlja nov nedospeli znesek glavnice, ki je osnova za izračun obveznosti, ki dospejo v plačilo po 31.12.2006, v skladu s prospekti navedenih obveznic.

Ne glede na zgoraj navedeno je potrebno v primeru amortizacijskih obveznic, kot sta RS21 in RS39, po fiksnem menjalnem razmerju v skladu s pravilom zaokroževanja, preračunati vse posamezne tolarske vrednosti neizplačanih glavnice iz amortizacijskega načrta, ki dospejo v plačilo po 31.12.2006. Na enak način se v evro preračuna tudi skupna tolarska vrednost še neizplačane glavnice. Morebitna razlika med vsoto v evre preračunanih vrednosti še neizplačanih glavnice iz amortizacijskega načrta in v evre preračunano skupno vrednostjo še neizplačane glavnice se prišteje prvemu izplačilu glavnice po 31.12.2006.

Evro denominirani

Gre za vrednostne papirje, ki so izdani v apoenih nominiranih v evrih, obrestujejo pa se po fiksni obrestni meri. Obresti se obračunavajo od nominalne vrednosti obveznic na dan dospelosti plačila obresti na linearni način tako, da se obrestna mera pomnoži z nominalno vrednostjo obveznic in zaokroži na dve decimalni mesti. Nominalna vrednost obveznice se izplača v enkratnem znesku na datum dospelosti obveznice.

Tako glavnica kot obresti se izplačajo na vsakokratni dan dospelosti plačila obveznosti v tolarski protivrednosti, preračunani po srednjem tečaju Banke Slovenije za evro, veljavnem na dan izplačila. V prospektu je navedeno tudi, da se v primeru, da postane evro zakonito plačilno sredstvo, obveznost izplača v evrih. Glede na to določilo niso potrebne nobene dodatne spremembe oziroma aktivnosti zaradi zamenjave v evro.

Po stanju na dan 30.11.2005 imamo v portfelju enajst evro nominiranih obveznic s fiksno obrestno mero (RS18, RS23, RS26, RS29, RS32, RS33, RS38, RS48, RS49, RS50 in RS53), ki vse ostanejo v portfelju po 1. januarju 2007.

Diskontirani

Gre za vrednostne papirje, ki so izdani v apoenih, nominiranih v tolarjih in izdani z diskontom. To pomeni, da se obresti ne plačujejo posebej, ampak so obresti izražene kot razlika med nominalno vrednostjo, to je tisto vrednostjo, ki jo država izplača ob zapadlosti, in diskontirano vrednostjo (vrednostjo ob izdaji).

Glede na to, da gre za vrednostne papirje, katerih obveznosti ob izplačilu so znane že ob izdaji, je mogoče po fiksnem menjalnem razmerju v skladu s pravilom zaokroževanja preračunati vse posamezne vrednosti neizplačanih obveznosti, ki dospejo v plačilo po 31.12.2006.

4.3. Javni sektor

4.3.1. Obračun davkov in davčne napovedi

Na davčnem področju bo v zvezi s preходом na evro na podlagi krovnega zakona o uvedbi evra izdan poseben podzakonski akt, ki bo določal valuto, v kateri bodo v obdobju po uvedbi evra zavezanci za davke predlagali obračune davkov in davčne napovedi za davčna obdobja pred uvedbo evra.

V skladu s preliminarnim načrtom bodo zavezanci *podatke v davčnih obračunih in davčnih napovedih*, ki se nanašajo na davčna obdobja pred uvedbo evra, vlagajo pa jih pri davčnem organu po uvedbi evra, predložili v tolarjih, končni znesek davka pa bo treba plačati v evrih, pri čemer se obveznost za plačilo preračuna v evre po tečaju zamenjave.

Obračune davčnega odtegljaja in obračuni prispevkov za socialno varnost, ki jih zavezanci vložijo pri davčnem organu za izplačila dohodkov po uvedbi evra, bodo zavezanci predložili v evrih in davčno obveznost poravnali v evrih, tudi če se bo izplačilo nanašalo na obdobje pred uvedbo evra.

Davčni organ, ki bo izdal *odločbo o odmeri davka ali odločbo o vračilu preveč plačanega davka* po datumu uvedbe evra, odločba pa se bo nanašala na davčno obdobje pred uvedbo evra, bo odločbo izdal v tolarjih in evrih, pri čemer bo obveznost preračunal v evre po tečaju zamenjave.

Zavezanci za davek bodo morali vse davčne obveznosti po datumu uvedbe evra *plačati* v evrih, razen v obdobju dvojnega obtoka, v času katerega davčne obveznosti lahko izpolnijo v evrih ali v tolarjih.

Poseben predpis bo moral *določiti tudi tečaj oziroma tečaje za preračun zneskov tolarjev v evre za potrebe ugotavljanja davčne obveznosti* (na primer na področju kapitalskih dobičkov ipd.)